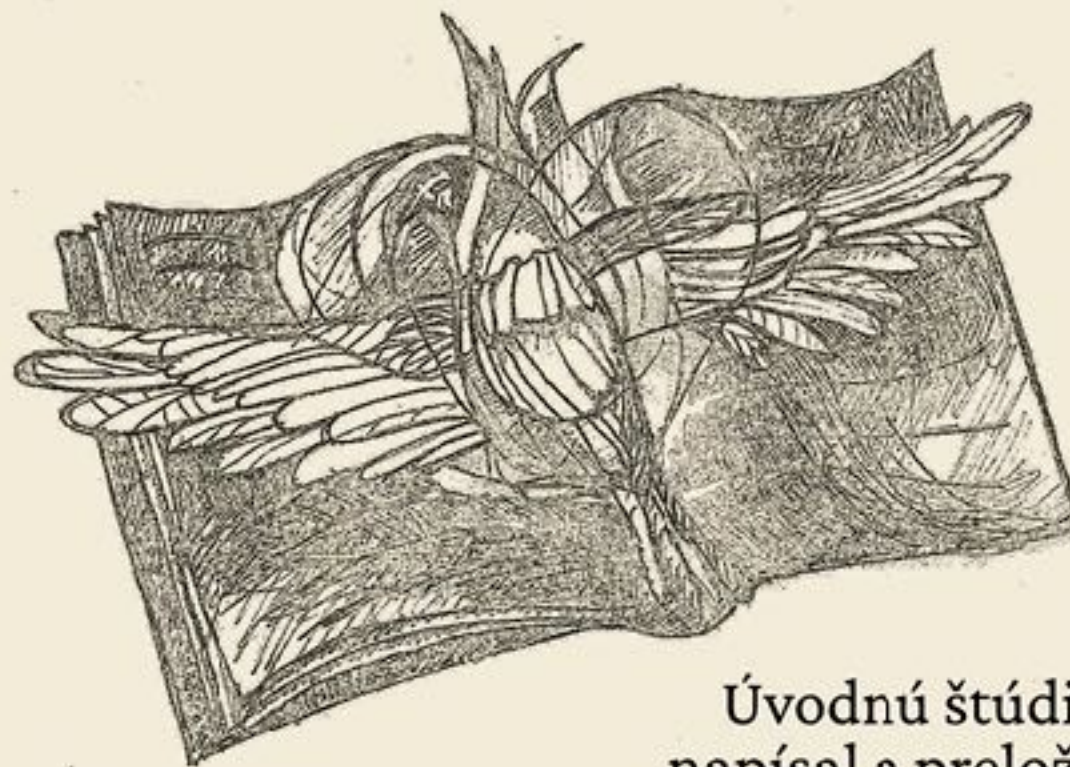

Sv. Augustín
KOMENTÁR
K JÁNOVMU
EVANJELIU

1. časť Jn 1 – 4

Úvodnú štúdiu
napísal a preložil
Róbert Horka

Augustínov Komentár k Jánovmu evanjeliu

Róbert Horka, Stretnutie katechétov, Bratislava 2. september 2023

Sekundárna literatúra vo svete

- ⇒ V 20 st.: nárast odbornej literatúry – Jn: R. Fabris nazval «lavínou».
- ⇒ **E. Malatesta**, St. John's Gospel, 1967: za roky 1920-1965 udával **3120** titulov.
- ⇒ **G. Van Belle**, Johannine Bibliography, Louvain 1988 1966-1985: už **6300** titulov.
- ⇒ **R. Bultmann**, Das Evangelium des Johannes (Göttingen 1941, 1968¹⁰) východisková platforma: hypotézy metódy dejín náboženstiev, literárnej kritiky, hermeneutika: existencialistická filozofia M. Heideggera.
- ⇒ **R. Schnackenburg**, Das Johannesevangelium (Freiburg-Basel-Wien 1965-1984). Umiernený komentár, v popredí: teologická interpretácia
- ⇒ **R.E. Brown** (kat.), The Gospel according to John, New York 1966.
- ⇒ **Martin Hengel**, The Johannine Question, London – Philadelphia 1989.
- ⇒ **Rinaldo Fabris**, Giovanni. Roma 1992: pri každej perikope uvádza aj stručné dejiny interpretácie, v línii PBK I. de la Potterie.
- ⇒ **Benedikt Schwank**, Evangelium nach Johannes, St. Ottilien 1996: vynikajúci a vyvážený komentár, použ. literatúra.

Sekundárna literatúra u nás

- ⇒ **F. Porsch:** Evangelium sv. Jana, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří.
- ⇒ **J. Popovič:** Evanjelium podľa svätého Jána (text a výklad), Prešov 1994, pravoslávny komentár v slovenskom preklade.
- ⇒ **Š. Pružinský:** Evanjelium podľa Jána, kapitola 1, PBF PU v Prešove 2007.
- ⇒ **M. Grilli,** Evanjelium podľa Jána, Úvod a teológia, KBD 2017.
- ⇒ **J. Roskovec,** Evangelium podle Jana, Český ekumenický komentář k Novému zákonu 4, Praha 2020, s. 875.
- ⇒ **P. Farkaš,** Vybrané prikopy z Evanjelia podľa Jána, UK RKCMBF, Bratislava 2003; **Textologické a teologické aspekty pašií v Evanjeliu podľa Jána s komentárom Aurélie Augustína,** UK RKCMBF, Bratislava 2017; **Symbolika čísiel a farieb v Zjavení apoštola Jána,** UK RKCMBF, Bratislava 2003.
- ⇒ **Sv. Augustín.** Komentár k Jánovmu evanjeliu, 1. časť: Jn 1-4. Úvodnú štúdiu napísal a preložil **Róbert Horka,** UK RKCMBF, Bratislava 2022.

RKCMBF UK v nasledovnom akademickom roku ponúka

rozširujúce štúdium učiteľstva náboženskej výchovy

Hlavným cieľom rozširujúceho štúdia je získať profesijné kompetencie potrebné na vyučovanie aprobačného

Dĺžka štúdia: 2 roky (4 semestre)

Forma štúdia: externá forma kombinovaná

Podávanie prihlášok: do 30. septembra

Začiatok výučby: október príslušného akademického roku

ROZŠIRUJÚCE ŠTÚDIUM

RKCMBF UK - Kňazský seminár sv. Gorazda v Nitre ponúka v akademickom roku 2023/2024 rozširujúce štúdium učiteľstva náboženskej výchovy.

Studia Biblica Slovaca – Supplementum 6

Obedient in Gethsemane
A Narrative-Critical Reading of Matthew 26:36-46

OBEDIENT IN GETHSEMANE

Zahraničná monografia, ktorá vyčchádza v rámci Supplementa k Studia Biblica Slovaca.

POMOC OBETIAM VOJNY NA UKRAJINE

Pomoc obetiam vojny na Ukrajine - modlitba, pôst, dobročinnosť, dobrovoľníctvo, pomoc Univerzity Komenského, Cirkvi a štátu...

Cognitio scientiarum et communitas facultatis theologiae

FAKULTNÉ ŠTVRTKY

Stretnutia akademickej obce fakulty, ktorých cieľom je prehĺbenie interdisciplinárneho vedeckého poznania, metodológie a diskusie i upevnenie fakultného...

ACTA FACULTATIS THEOLOGICAE UNIVERSITATIS COMENIANAE BRATISLAVIENSIS

ACTA - 1/2023

ACTA facultatis theologiae Universitatis Comenianae Bratislaviensis je recenzovaný vedecký časopis, ktorého cieľom je prezentovať výsledky vedeckej činnosti...

Studia Biblica Slovaca

STUDIA BIBLICA SLOVACA - 1/2023

Vedecký časopis Studia Biblica Slovaca je časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej,...

CORONA COVID-19

KORONAVÍRUS: OPATRENIA

Aktuálne opatrenia fakulty a UK vzhľadom na súčasnú epidemiologickú situáciu a súvisiace riziká s ochorením Covid-19. Osobitné opatrenia počas núdzového stavu...

ZÁPIS NA ŠTÚDIUM V AKADEMICKOM ROKU 2023/2024 - MAGISTERSKÉ...

KOLOKVIUM TEOLÓGOV S PROF. SCOTTOM HAHNOM

Na pôde našej fakulty sa 16. júna konala vynikajúca akademická diskusia pod vedením profesora Scotta Hahna.

VEDECKÁ KONFERENCIA DOKTORANDOV RKCMBF UK DOCTORANDORUM DIES...

6. júna 2023 sa na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave uskutočnila vedecká konferencia s názvom Doctorandorum dies 2023.

ČASOPIS UK: NAŠA UNIVERZITA

Vyšlo nové číslo časopisu Naša univerzita (5 2022/2023) - dvojmesačníka Univerzity Komenského.

VIAC SPRÁV >

September - 2023

P	U	S	Š	P	S	N
				01	02	03
04	05	06	07	08	09	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

E-KNIHY

AUDIO KNIHY

ÚRADNÁ VÝVESKA

FAKULTA V MÉDIÁCH

ODMIETAME KORUPCIU

Základná štruktúra Evanjelia podľa Jána

Prológ (1, 1-18)

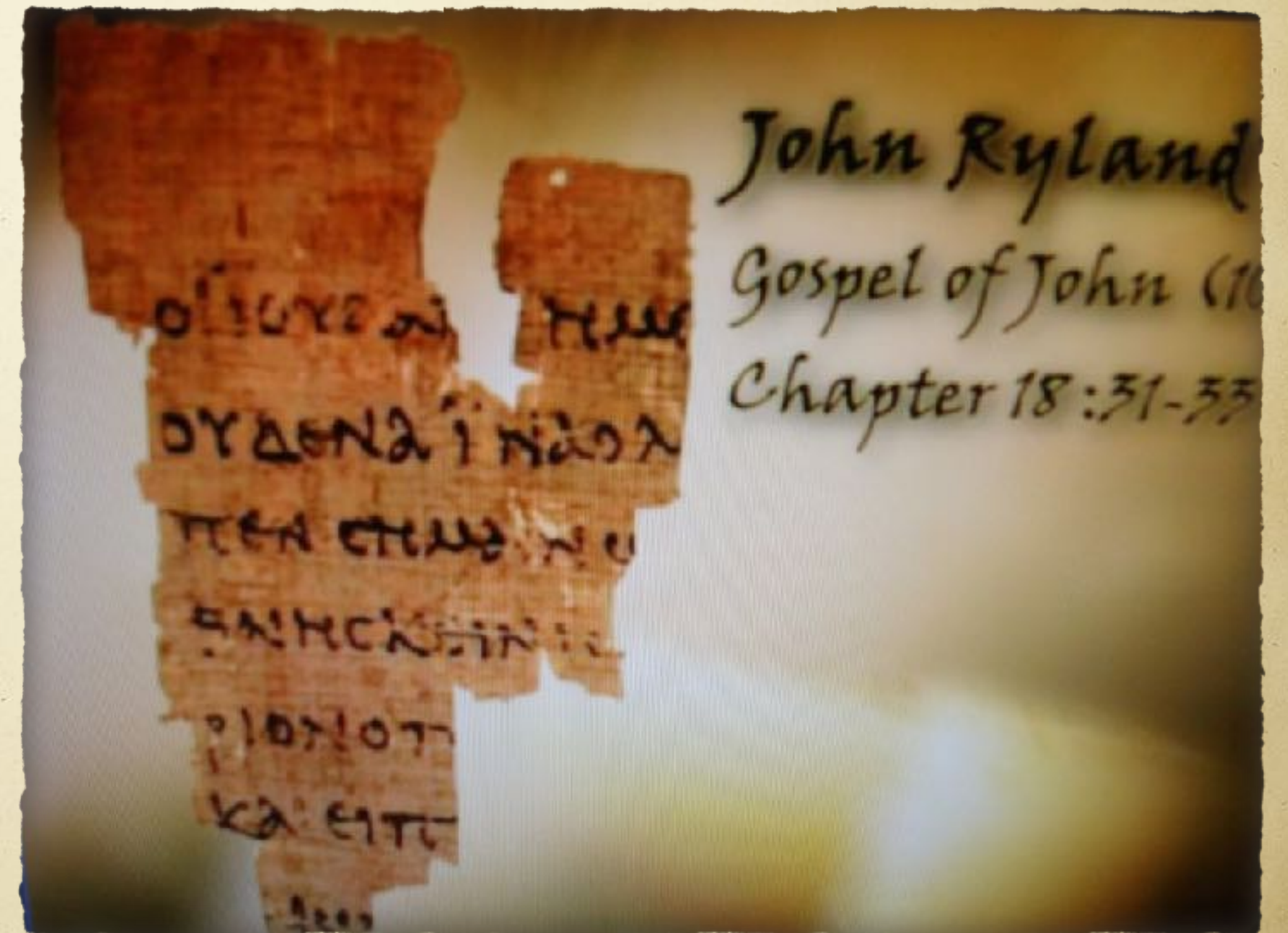
Kniha znamení 7 (1, 19 - 12, 50):

- 1. Svadba v Káne Galilejskej
- 2. Uzdravenie syna kráľ. úradníka
- 3. Uzdravenie ochrnutého pri rybníku Betsata
- 4. Rozmnoženie chlebov
- 5. Kráčanie po mori
- 6. Uzdravenie slepého od narodenia
- 7. Vzkriesenie Lazára

Kniha hodiny (13, 1 - 20, 29)

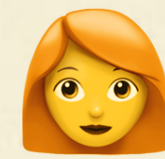
Epilóg (20, 30-31)

Dodatok (21)

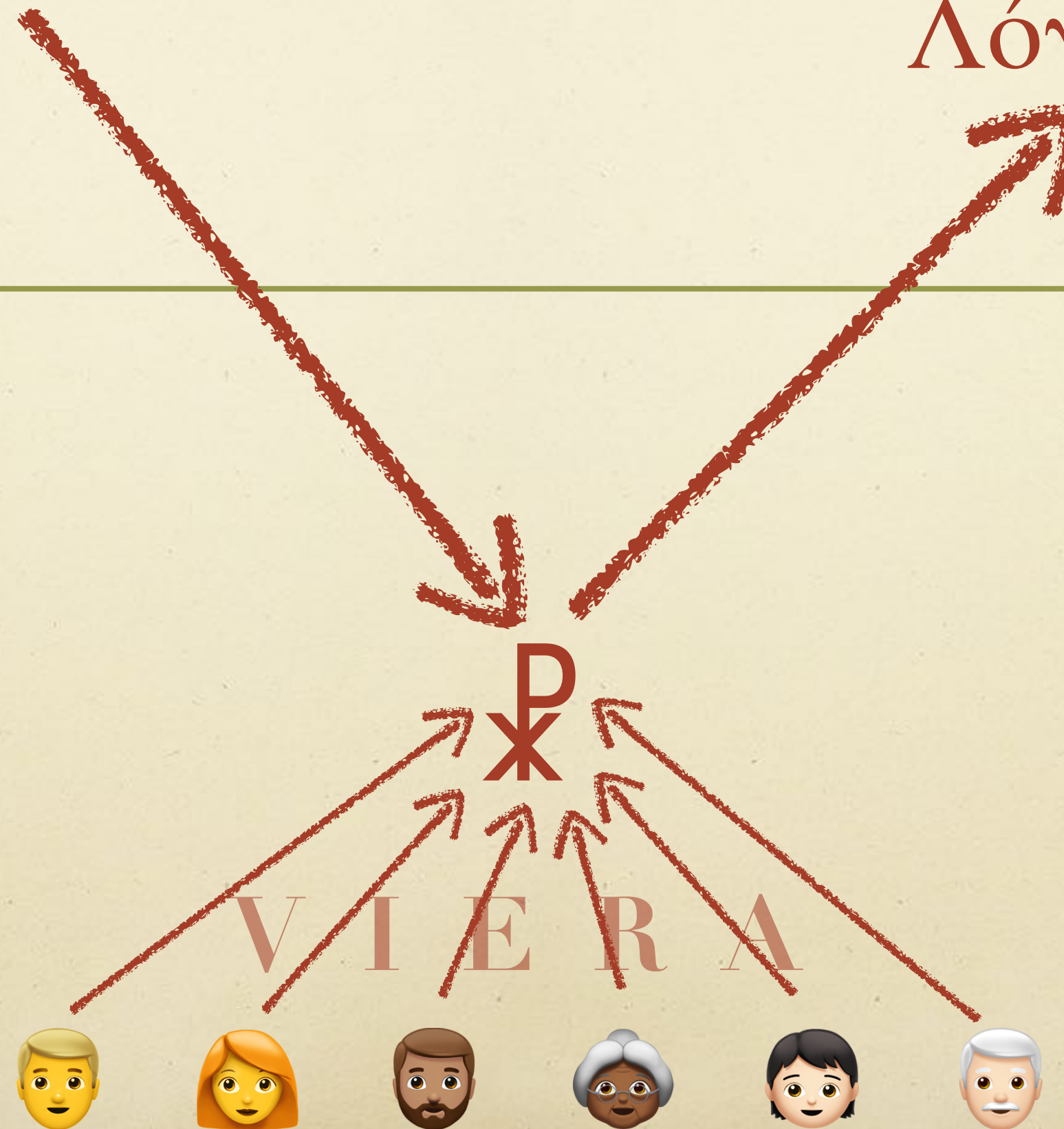
Teología Jánovho evanjelia

Λόγος

Λόγος

Hore
Dolu

Sv. Augustín: Komentár k Jánovmu evanjeliu

Najkomplexnejší komentár k *Jn* zo staroveku

124 častí: neplánované ako komentár

- 54 reálnych kázní (cca 45 minút)
- 1-25: Vianoce - Veľká noc 407-408: permanentná formácia veriacich
- 20-23 napísané kázne z roku 418: omyl
- 25-54 (august - október 414): pokračovanie v projekte
- 70 diktovaných výkladov (cca 15 minút): nútené dokončenie, od decembra 418 posielané do Kartága

Upútanie pozornosti

- 15, 1: S Pánovou pomocou sa dnes chystám hovoriť o veciach, ktoré si pri počúvaní mnohí budete miesto učenia len opakovať. Nech však vaša pozornosť nepoľaví len preto, že **pôjde skôr o opakovaní než o vyučovanie.**
- Prečítali nám, ako sa Pán Ježiš pri Jakubovej studni rozprával so samaritánskou ženou a toto čítanie teraz **držíme v rukách, aby sme ho vyložili.**
- Zazneli v ňom totiž hlboké **tajomstvá a predobrazy** dôležitých vecí, ktoré **nakrmiť hladnú a osviežia unavenú dušu.**
- 15, 2: Keď sa budeme **zdržiavať pri jasných veciach**, môže nám časová tieseň zabrániť preskúmať a vysvetliť veci nejasné.

1. Prečo Ježiš odišiel z Judey?

- ⇒ 15, 2: Farizeji o Pánovi zistili, že si získal už viac učeníkov, ako Ján, a že ich viac pokrstil. Vnímal však, že tieto veci nezistovali, aby ho mohli nasledovať, ale aby ho mohli prenasledovať. Takže odtiaľ odišiel. **Isteže, mohol tam aj ostať**, lebo bez jeho súhlasu by sa ho nezmocnili. Bez jeho súhlasu ho ani nezabili. Bez jeho súhlasu sa ani nenarodil. **Chcel však každú vec, ktorú ako človek vykonal, nechať aj ako príklad pre tých, čo v neho uveria.** Žiaden Boží sluha teda nezhrší, ak odíde na iné miesto, keď vidí, že ho zúrivo prenasledujú, alebo mu podvodmi usilujú o dušu. Keby to však Pán neurobil ako prvý, mohlo by sa Božiemu sluhovi zdať, že sa takým činom prehreší. Dobrý učiteľ to teda **neurobil preto, že sa bál, ale aby príklad dal.**

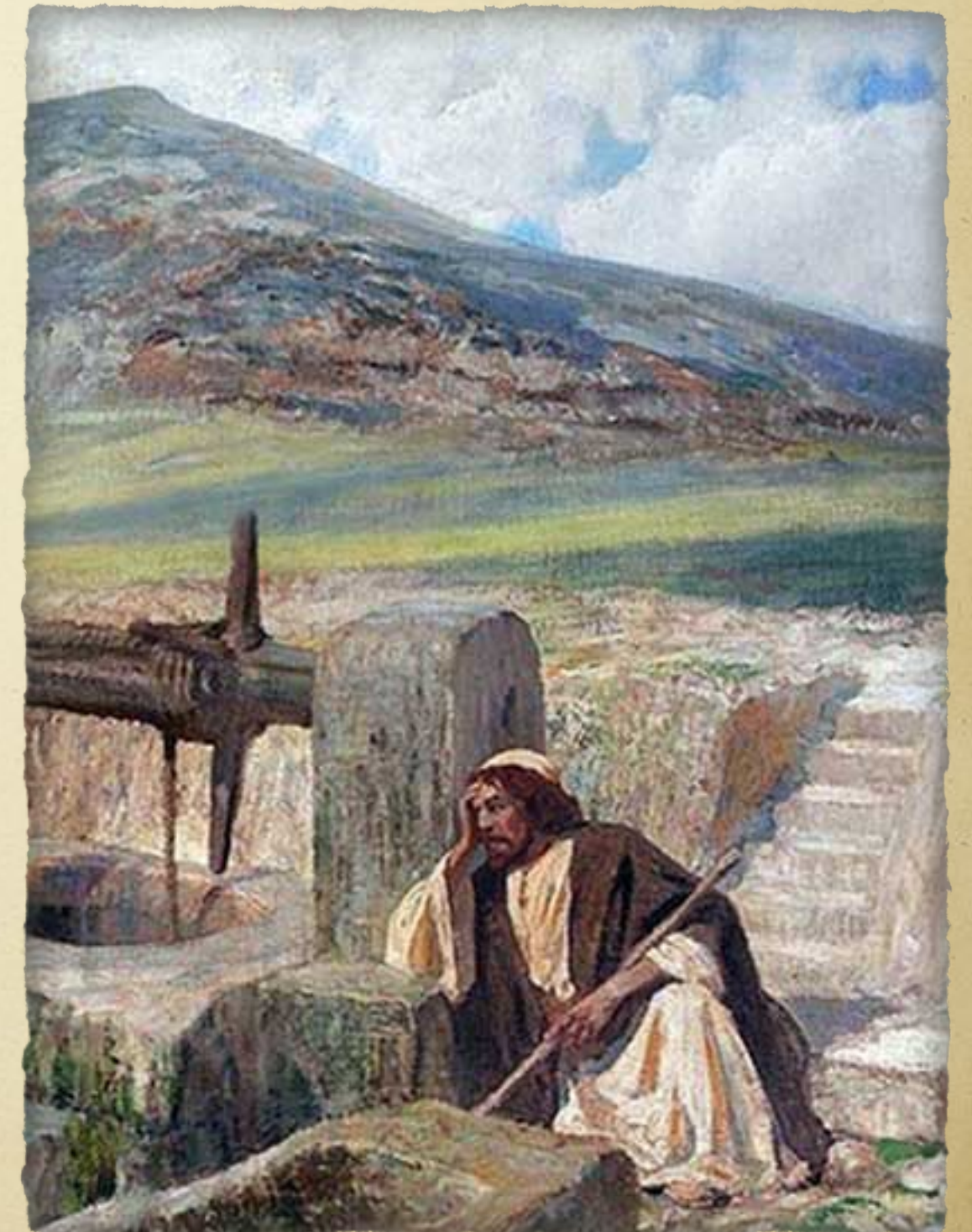
2. Krstil Ježiš alebo nekrstil?

- ⇒ 15, 3: Zaujať by mohlo aj to, načo bolo treba uviesť, že **Ježiš pokrstil viacerých než Ján**. A navyše po výroku, že krstil, sa dodáva, že vlastne **nekrstil Ježiš, ale jeho učeníci**. Tak čo teda? Bol snád' ten výrok najskôr chybný a potom opravený prídavkom, že vlastne *nekrstil Ježiš, ale jeho učeníci*? Alebo je pravdivé oboje a Ježiš aj krstil, aj nekrstil?
- ⇒ **Isteže krstil**, lebo len on mohol očistiť. **Isteže nekrstil**, lebo sa nikoho nedotýkal. Učeníci zabezpečili fyzické vykonanie krstu, on zabezpečil podporu z výsosti. Ved' o ňom tento istý Ján ústami Jána Krstiteľa vyhlásil, že *toto je ten, čo krstí*. Čiže Ježiš krstí aj teraz a bude krstiť dovedy, kým bude krstiť treba. **Človek sa nemusí obávať**, že narazil na slabšieho služobníka, lebo ten má vždy silnejšieho panovníka.
- ⇒ 15, 4: Chceš sa presvedčiť, že Kristus krstí nielen Duchom, ale aj vodou? Počúvaj, čo hovorí Apoštol: „*Ako si aj Kristus zamiloval Cirkev a seba samého vydal za ňu, keď **ju očistil kúpeľom vody v Slove**, aby si tak pripravil Cirkev slávnou, bez škvrny a vrásky či niečoho podobného.*“ Takže čo je krst Kristov? Kúpeľ vody v Slove. **Zruš vodu, nie je krst. Zruš Slovo, nie je krst.**

3. Ako sa Boh môže unaviť?

- ⇒ 15, 6: *Ježiš sa unavený kvôli ceste posadil k prameňu. Bolo asi šesť hodín. Tu začínajú tajomstvá. Ježiš sa totiž len tak neunaví. Boh sa len tak neunaví. No Ježiš bol aj unavený, aj sa unavil kvôli ceste, aj sa posadil, aj sa posadil k studni, aj sa tam unavený posadil o šiestej. Ježiš bol **unavený** kvôli ceste za tebou. Ježiš je silný aj slabý. Chceš vidieť, kedy je Boží Syn silný? *Skrze neho všetko vzniklo. A ani všetko to vznikanie ho nijako nevysililo. Chceš vidieť, kedy je slabý? Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami. **Kristova sila t'a stvorila, Kristova slabosť t'a obnovila.** Vďaka Kristovej sile vzniklo to, čo predtým nebolo, vďaka Kristovej slabosti nezanklo to, čo už bolo. Svojou silou nás na svet priviedol, svojou slabosťou nás vo svete našiel. **Cestou** je jeho telo, ktoré si vzal, aby nás našiel. Ved' akú inú cestu mohol podstupiť ten, čo je všade? Hýbal sa iba vtedy, keď prišiel k nám cestou viditeľného tela. Vďaka telu stal slabým, to však neznamená, že ty máš byť tiež slabý. Ty máš byť vďaka jeho slabosti silný, lebo **čo je u Boha slabé, je silnejšie ako ľudia.****
- ⇒ 15, 9: A prečo **o šiestej hodine**? Tu sa v evanjeliu počíta každá hodina ako vek: prvý od Adama po Noema, druhý od Noema po Abraháma, tretí od Abraháma po Dávida, štvrtý od Dávida po babylonské presídlenie, piaty od babylonského presídlenia po Jánov krst. A odvtedy plynie šiesty vek. Čo je zvláštne na tom, že vtedy prišiel Ježiš, že prišiel unavený, lebo v tele bol slabý, a že sa posadil **k studni**, čiže do hĺbky nášho pozemského života?

4. Kto je Samaritánka?

- 15, 10: Prišla žena, obraz Cirkvi. Ešte nie ospravedlnenej, ale ospravedlnenia schopnej. Ona je hlavnou témou rozprávania. Išla tam nič netušiac. No keď tam narazila naňho, začal sa s ňou zhovárať. Pozrime sa o čom, pozrime sa prečo.
- K **predobrazu** patrí teda to, že žena, ktorá **predstavovala Cirkev**, lebo pochádzala z cudzieho národa. V nej preto počujeme nás, v nej spoznávame nás, cez ňu Bohu ďakujeme za nás. Ju poslala Cirkev pred sebou ako vlastné vyobrazenie, z ktorého sa však **následne stala aj skutočnosť**, keď tá, čo pre nás predstavuje obraz Cirkvi, v neho aj sama uverila.

5. Prečo Ježišovi nerozumiet'?

- ⇒ 15,14: Pán jasne povedal, že voda, ktorú on dá, sa stane prameňom vody tryskajúcej *do večného života*. Z toho musí byť jasné, že nesľuboval vodu viditeľnú, ale neviditeľnú, že **nehovoril telesne, ale duchovne. Žena však stále uvažuje telesne**. Zapáčilo sa jej nebyť už viac smädná, pokiaľ ide o telo, lebo si myslela, že Pán jej presne toto prisľúbil. Aj to raz príde po vzkriesení z mŕtvych. No ona to chcela už teraz. Boh totiž raz doprial svojmu služobníkovi Eliášovi, že nebol štyridsať dní ani smädný, ani hladný. Ak to niekto vie zaistiť na štyridsať dní, nebude to vedieť zaistiť navždy? Po takom niečom túžila, aby sa už nemusela napiť, aby sa už nemusela lopotiť.
- ⇒ 15, 16: Každá **pozemská slasť** je ako tá voda v studni. Je kdesi ďaleko a odtiaľ ju naberajú ľudia do **nádob žiadostivosti**. Povolia uzdu svojej žiadostivosti, až kým nedosiahne k slasti, z ktorej si z nej načrú. Kto totiž nepustí z ruky povraz, na ktorom drží žiadostivosť, ten sa k slasti nedostane. Žiadostivosť je nádoba a voda na dne studne je slasť. Azda nebude **opäť žízniť** ten, kto získa niektorú zo svetských slastí: pokrm, nápoj, kúpeľ, zážitok alebo sex? Preto povedal, že kto sa napije z tejto vody, bude znova smädný.

6. Prečo má zavolať muža?

- 15, 18: Bratia moji, počúvajte a pochopme, prečo Pán povedal žene, aby zavolala svojho muža. Možno tým aj **našej duši** hovorí: „Zavolaj svojho muža.“ Hľadáme, kto je mužom duše. **Prečo sa Ježiš ešte nestal pravým mužom duše?** Vezmite rozum do hrsti, lebo to, o čom sa chystáme hovoriť teraz, budú ledva-ledva schopní pochopiť aj tí pozorní. Vezmite teda rozum do hrsti, aby ste to pochopili aj vy, lebo **vtedy sa práve rozum stane mužom vašej duše.** Žena, nevieš, o čom hovorím, lebo nemáš so sebou rozum. Ja tu rozprávam o veciach ducha a ty ich vnímaš ako veci tela. To, o čom hovorím, nepoteší ani uši, ani oči, ani čuch, ani chuť, ani hmat. To sa dá načrieť len rozumom a uchovať len v duši. No ty si si sem rozum nevzala. Ako chceš rozumieť tomu, čo hovorím? *Zavolaj svojho muža*, použi svoj rozum.
- 15, 19: Predstav si dušu okrem jej rozumu ako ženu a rozum si predstav ako muža. Tento **muž vie správne usmerniť svoju ženu len vtedy, ak je sám usmernený niekým vyšším. Lebo hlavou ženy je muž, ale hlavou muža je Kristus.** Hlava muža sa tu teda rozprávala so ženou, ale muž pri tom nebol. Preto Pán akoby povedal: „Dones svoju hlavu, lebo ona tu ako prvá musí nájsť svoju hlavu. *Zavolaj svojho muža a príď sem.*“ Príď konečne k sebe, buď tu duchom prítomná. Lebo kým nerozumieš hlasu pravdy, akoby si tu ani nebola. Kým teda neprivolá muža, stále nerozumie a premýšľa telesne: jej muž tam nie je. Preto povie: „*Nemám muža.*“

7. Kto sú piati muži, ktorých mala?

- 15, 21: Tu sa zase žiada hlbšie sa zamyslieť nad tými piatimi mužmi. Mnohí videli v týchto piatich ženiných mužoch **pät' kníh Mojžišových**. To nie je nezmysel, ani to nie je úplne vylúčené, keďže ich používali aj Samaritáni. No drobný problém predstavuje to, čo je za tým: „*A ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž.*“ Preto sa mi zdá vhodnejšie v tých predošlých piatich mužoch duše vidieť **pät' telesných zmyslov**. Každý sa totiž hneď po narodení, než sa naučí používať rozum, riadi telesnými zmyslami. Dušu dieťaťa priťahujú alebo odpudzujú veci podľa toho, ako znejú, ako vyzerajú, ako voňajú, ako chutia, aké sú na omak. **Čo päť zmyslov teší, je slasť, čo ich raní, je bolesť**. Keď však príde do veku užívania rozumu, už sa nenechá viesť tými piatimi mužmi, ale tiež pravým a zákonným mužom, ktorý je však od nich **lepší, lebo vie lepšie riadiť. Vedie ju totiž do večnosti**. Päť zmyslov nás nevedie k večnosti. Radia nám, ktoré časné veci treba vyhl'adávať a ktoré treba odmietat'.
- 15, 22: Ale u ženy po piatich mužoch ten jeden nenastúpil. A miesto, kam on nevstúpi, ovládnu **bludy**. Keď duša začne raz používať rozum, vedie ju rozum buď zdravý alebo pomýlený. Pomýlený ju však neriadi, ale zradí. Tak aj táto žena po piatich zmysloch už len blúdila a blud ju hádzal zo strany na stranu, lebo **podvod nebol jej zákonným manželom**. Keď prišla do veku užívania rozumu, nestretla múdrosť, ale narazila na podvod. Preto ten, ktorého má teraz, po piatich mužoch, nie je jej muž.

7. Prečo má žena Ježišovi veriť?

- 15, 23: *Žena mu hovorí: „Pane, vidím, že si prorok.“* Muž už bol na dohľad, ale ešte tam celkom nebol. Už začala muža zháňať a cudzoložníka vyháňať. *Vidím, že si prorok. Už začala hľadať odpovede na to, čo jej nedalo spávať.* *Naši otcovia sa klaňali na tomto vrchu, a vy tvrdíte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať.* *Ježiš jej povie: „Žena, ver mi.“*
- 15, 24: Príde totiž **Cirkev**, aby prešla vierou od počiatku, ako sa to hovorí v *Piesni piesní*. **Prechádzať vierou musí od jej začiatku.** Právom teda žena, keď už má muža pri sebe, začuje: *„Žena, ver mi.“* Už si **získala schopnosť veriť, lebo už máš pri sebe svojho muža.** Lebo ak si ma nazvala prorokom, začala si používať rozum.

8. Kde a kto je Boh?

- ⇒ 15, 25: Boh je Duch, a preto tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu **klaňať v Duchu a pravde**. Stačilo vypočúť si toto a bolo to jasné. Chodievali sme von a boli sme **poslaní dnu**. Hovorieval si: „Keby som tak našiel nejaký osamelý vysoký vrch! Verím totiž, že Boh je tam hore, a preto ma zhora bude lepšie počúť.“ On síce naozaj býva na výsostiach, ale hľadá na to, čo je pokorné. *Pán je blízko*. Komu? Tým, čo sú vysoko? Nie. *Tým, čo majú srdce skrúsené*. Hľadá teda na to, čo je pokorné, lebo *čo je vysoké, vidí aj zd'aleka*. Na pyšných teda hľadá len z diaľky.
- ⇒ 15, 27: Keď tá žena začula toto, zasa niečo dodala. Už ho predtým nazvala prorokom. Videla však, že ten, s ktorým sa rozpráva, hovorí veci, ktoré presahujú postavenie proroka. Pozrite, čo mu povedala potom. Žena mu vraví: „Viem, že príde Mesiáš, zvaný Kristus. Keď príde on, odhalí nám všetko.“ A Ježiš jej hovorí: „To som ja, čo sa s tebou rozprávam.“ **Zavolala svojho muža, jej muž sa stal hlavou ženy a Kristus sa stal hlavou muža. Žena sa zorientovala vo viere a pod správnym vedením už môže zvíťaziť**. Alebo o čom ešte mala hovoriť, keď si vypočula *to som ja, čo sa s tebou rozprávam*? Ved' Pán tej, ktorej najskôr povedal len „*ver mi*“, sám odhalil, kým naozaj je.

9. Ako vstúpiť do ohlasovania?

- 15, 30: Žena zanechala svoj krčah. Keď totiž začula to som ja, čo sa s tebou zhováram, a keď prijala do srdca Krista ako svojho Pána, nič jej už nebránilo nechať krčah tam a rýchlo ísť tú dobrú správu šíriť ďalej. **Zahodila žiadostivosť a rozbehla sa zvestovať pravdu.** To je poučenie pre tých, čo chcú ohlasovať evanjelium. **Krčah treba nechať pri studni.**
- Spomeňte si, čo som pred chvíľou povedal o tom krčahu. Išlo o nádobu, ktorou sa naberala voda. **Grécky sa volá hydria, lebo voda sa po grécky povie ὕδωρ.** U nás by sa taký krčah volal asi *vodár* a ona ho nechala tam. Už jej nebol na osoh, ale na príťaž, lebo teraz sa túžila napiť z inej vody. Odložila teda to, čo ju ťažilo, aby mohla ohlasovať Krista. Rozbehla sa do mesta a vravela ľuďom, čo tam boli: „Pod’te sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som vykonala.“ Takže **krok za krokom, aby sa ľudia nerozčúlili,** neodvrátili sa od nej a neobrátili sa proti nej. Pod’te sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som vykonala. Nebude to Kristus?

Ďakujem za pozornosť!

